

**ІНФЛЯЦІЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ЗАКОНІ ТА ІНДЕКС
«БІГ МАКА» У ВИЗНАЧЕННІ СПІВРОЗМІРНОСТІ
КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ**

Структурно-функціональний аналіз кримінального права полягає в тому, що необхідно зосереджуватися не тільки, за твердженням В. О. Тулякова на дослідженні динамічного аналізу сутності та буття норми загалом як самоорганізованого правового явища [1, с. 488], а і на інфляційних процесах, що відбуваються в самому кримінальному законі. Де інфляційні процеси в кримінальному законі є одним з проявів впливу інфляції в економіці на правову динаміку. Балобанова Д. О. визначає, що правова динаміка — це форма існування правової системи суспільства, яка пов'язана з іншими соціальними динамічними процесами, зокрема в економіці, політиці тощо [2, с. 70].

Якщо інфляція в економіці в загальному розумінні (від лат. *inflatio* — здуття) — це знецінювання грошей, то в кримінальному праві — це є знецінювання співрозмірності кримінальної відповідальності щодо тяжкості вчинення злочину. Аналіз інфляційних процесів в КК України проведено на дослідженні мінімального розміру штрафу як грошового виду покарання. Для визначення індексу «інфляції співрозмірності кримінальної відповідальності» в КК України, візьмемо за основу застосовуючи аналогію права, положення ст. 1 Закону України «Про індексацію грошових доходів населення» від 03.07.1991 № 1282-ХІІ), яке визначає, що «індексація грошових доходів населення — це встановлений законами та іншими нормативно-правовими актами України механізм підвищення грошових доходів населення, що дає можливість частково або повністю відшкодувати подорожчання споживчих товарів і послуг». Звідси вважаємо, що можна визначити, що індекс «інфляції співрозмірності кримінальної відповідальності» в КК України — це механізм підвищення/зниження мінімального розміру найбільш м'якого виду покарання в КК, що необхідний для можливості часткової або повної компенсації (вирівнювання) співрозмірності розмірів санкцій та видів покарань КК щодо економічної інфляції у вигляді подорожчання споживчих товарів і послуг, що відбувається в певній державі. Так, станом на момент прийняття у 2001 році КК України, мінімальний розмір штрафу передбачався на рівні 30 неоподаткованих мінімумів доходів громадян, який не зазнав змін станом й на початок 2016 року. Розмір неоподаткованого мінімуму доходів громадян для розрахунків розміру покарання у вигляді штрафу в кримінальному законодавстві згідно

наступних нормативно-правових актів (Указ Президента України № 1082/95 від 21.11.95 р., Закон України № 889-IV від 22.05.03 р., Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.10 р.) не змінювався й на зараз дорівнює 17 гривням.

За основу споживчого кошику візьмемо «індекс *Біг Максу*» [3], який в повній мірі відображає паритет купівельної спроможності в різних країнах, що відбувається як зміна співвідношень валютного курсу за інших рівних умов пропорційно зміні співвідношення між нашими цінами і цінами за кордоном. В основі визначення «індексу *Біг Макса*» покладено співставлення розміру ціни на гамбургер «*Біг Мак*» всесвітньої компанії McDonald's на території США із цінами в інших країнах. Візьмемо за основу виміру «інфляції співрозмірності кримінальної відповідальності» в КК України співставлення мінімальних розмірів покарання кримінального законодавства США і України. Покарання кримінального законодавства США нами було взято у зв'язку з тим, що це дозволить співставляючи мінімальний розмір покарання кримінального законодавства США із ціною на гамбургер «*Біг Мак*» в США, встановити кількість купівлі гамбургерів «*Біг Мак*» в США від такого мінімального розміру покарання кримінального законодавства США, як визначення недооцінки/переоцінки коефіцієнту «справедливості у вартості» мінімального розміру покарання КК України. Згідно ст. 6.03. «Штрафи» Примірного кримінального кодексу США та ст. 12.23 Кримінального кодексу штату Техас мінімальний розмір штрафу за дрібний місдмінор встановлений у розмірі 500 доларів США, який впродовж часу не зазнавав змін.

Таким чином, мінімальний розмір штрафу за дрібний місдмінор встановлений у розмірі 500 доларів США, що дорівнює у 2016 році згідно статистичних даних цін The Economist біля 101 гамбургера [3]. В свою чергу мінімальний розмір штрафу в КК України на рівні 30 неоподаткованих мінімумів доходів громадян дорівнює в 2016 році біля 14 гамбургерів «*Біг Мак*» в Україні. Отже, рівень недооцінки у вартості «справедливості» мінімального розміру покарання в КК України у порівнянні із США дорівнює 86,1 %, за формулою:

$$БМамер - БМукр \cdot 100 \text{ ч } БМамер = \% ПВСМРП$$

де *ПВСМРП* — відсоток недооцінки у вартості «справедливості» мінімального розміру покарання КК України;

БМамер — ціна на гамбургер «*Біг Мак*» в США в поточному році;

БМукр — ціна на гамбургер «*Біг Мак*» в Україні в поточному році.

Підсумовуючи вищезазначений аналіз недооцінки у вартості «справедливості» мінімального розміру покарання КК України, який в 2016 році становить 86,1 %, а в цілому «інфляція покарання» в КК України у порівнянні, наприклад, із 2004 роком, за нашими іншими підрахунками, сягнула 80 %, зазначимо, що така динаміка вказує на наявність

необхідності як приведення розмірів покарання КК України у співрозмірність із тяжкістю злочинів визначених ст. 12 КК України, так й наявність здійснення динаміки кримінального законодавства України, хоча й в протилежний від розвитку бік.

Список використаних джерел

1. Туляков В. О. Динаміка кримінального права: основи закономірності / В. О. Туляков, М. А. Тулякова // Актуальні проблеми держави і права. – 2005. – Вип. 25. – С. 488– 491;
2. Балобанова Д. О. Поняття та структурні елементи правової динаміки (на прикладі кримінального права) / Д. О. Балобанова // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2013. Вип. 6– 2(2). – С. 68– 70;
3. D. H. & R. L. W. The Big Mac index [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.economist.com/content/big-mac-index>

БУХТИЯРОВА Е. С.

Національний університет «Одеська юридическа академія»,
асистент кафедри уголовного права

НАКАЗАНИЕ И ИНЫЕ ПЕКАРАТЕЛЬНЫЕ МЕРЫ ВОЗДЕЙСТВИЯ

Оценивая сложившуюся ситуацию в уголовно-правовой политике и доктрине, следует согласиться с исследователями, которые утверждают о давно существующем кризисе уголовного наказания. В общем смысле наказание сегодня представляет собой негативную санкцию карательного и восстановительного характера.

Назревший пепологический кризис привёл к тому, что в уголовно-правовой доктрине стали высказываться идеи о бессмысленности бесконечного наказания, необходимости определённой корреляции между наказанием и поощрением в сфере уголовного права и важности замены уголовного наказания иными мерами воздействия. [1] Результатом стараний учёных стало возникновение «заменителей» наказания; современные их формы: медиация (процедура примирения потерпевшего и преступника через посредника), а также меры пекарательного воздействия эффективно применяются в наше время.

Становится очевидным, что прежде чем приступать к разработке эффективных современных способов преодоления пепологического кризиса, видится целесообразным обратиться к истории становления наказания и проследить изменения в понимании и практике данного